

**PRIJEDLOG ODLUKE O PRELASKU GRANICE REPUBLIKE
HRVATSKE ORUŽANIH SNAGA DRŽAVA ČLANICA NATO-a I
ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE ANGAŽIRANIH U
OKVIRU ZDRUŽENIH SNAGA VISOKE SPREMNOSTI IZ
SASTAVA SNAGA ZA BRZI ODGOVOR NATO-a**

Zagreb, rujan 2015.

PRIJEDLOG ODLUKE O PRELASKU GRANICE REPUBLIKE HRVATSKE ORUŽANIH SNAGA DRŽAVA ČLANICA NATO-a I ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE ANGAŽIRANIH U OKVIRU ZDRUŽENIH SNAGA VISOKE SPREMNOSTI IZ SASTAVA SNAGA ZA BRZI ODGOVOR NATO-a

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ODLUKE

Na temelju članka 7. stavka 5. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) pokreće se postupak za donošenje Odluke o prelasku granice Republike Hrvatske oružanih snaga država članica NATO-a i Oružanih snaga Republike Hrvatske angažiranih u okviru Združenih snaga visoke spremnosti iz sastava snaga za odgovor NATO-a (u daljnjem tekstu Odluka).

II. OCJENA DOSADAŠNJEG STANJA

Odluka o uspostavi NATO snaga za brzi odgovor (NRF – NATO Response Force) usvojena je na samitu NATO-a u Pragu 2002. godine s glavnim ciljem brzog vojnog odgovora u slučaju krize, bez obzira radi li se o kolektivnoj obrani, kriznim operacijama izvan teritorija NATO saveznica ili pomoći u slučaju katastrofa. Koncept NATO snaga za brzi odgovor je usvojen u 2003. godini, a iste su postale operativne tijekom 2004. godine. Zbog značajnog pogoršanja sigurnosnog okružja na granicama NATO-a, šefovi država i vlada NATO članica na samitu NATO-a u Walesu 2014. godine usvojili su odluku o uspostavi Združenih snaga visoke spremnosti (Very High Readiness Joint Task Force – VJTF), kao dijela NATO snaga za brzi odgovor (NRF).

III. RAZLOZI I CILJEVI DONOŠENJA ODLUKE

Tijekom NATO samita u Walesu, u rujnu 2014. godine, saveznici su odobrili Akcijski plan za spremnost Saveza (Readiness Action Plan) kako bi osigurali njegov pravodoban i odlučan odgovor na nove sigurnosne izazove. Plan donosi sveobuhvatan paket mjera za pružanje odgovora na promjene u europskom sigurnosnom okružju, izazvane krizom u Ukrajini, postupcima Ruske Federacije i događajima na Bliskom istoku i Sjevernoj Africi. Plan predstavlja najveće pojačanje angažmana u okviru kolektivne obrane od kraja hladnog rata.

Akcijski plan za spremnost Saveza sastoji se od dva dijela: mjere osiguranja – odnose se na pojačanu vojnu nazočnost i aktivnosti usmjerene na odvratanje protivnika te potvrđivanje jedinstvenosti i odlučnosti Saveza u obrani svojih granica; mjere adaptacije – odnose se na dugoročne promjene vezane za savezničke sposobnosti, vojni postav i stupnjeve spremnosti snaga.

U okviru Mjera adaptacije ustrojene su Združene snage visoke spremnosti (Very High Readiness Joint Task Force – VJTF), kao najspremniji dio unaprijeđenih NATO snaga za brzi odgovor (NATO Response Force – NRF). Iako posjeduju sposobnosti koje se mogu upotrijebiti za sve vrste NRF misija/operacija, ove snage prvenstveno su namijenjene za kolektivnu obranu i provedbu najzahtjevnijih operacija. Razina spremnosti ovih snaga, kada su u stupnju pripravnosti, je unutar nekoliko dana, ovisno o kojim dijelovima VJTF snaga se radi. Ustrojavaju se tri VJTF brigade i svaka od njih će se u okviru trogodišnjeg ciklusa nalaziti u različitom stupnju pripravnosti.

U situacijama iznenadne prijetnje, bez ili s vrlo malo indikatora i upozorenja, odnosno obavještajnih podataka koje bi dale naslutiti prijetnju, jedan od izglednih prvih koraka Saveza bit će slanje VJTF snaga na granice Saveza, obzirom da su one najspremnije za brzi pokret te obučene za upravo ovakve zadaće.

Osim suprotstavljanja protivniku koji je već napao teritorij Saveza, VJTF snage bi se razmjestile na granice Saveza i u slučaju neposredne prijetnje s ciljem odvratanja protivnika i slanjem jasne poruke o odlučnosti Saveza u obrani teritorija država članica. Takva situacija ne traži nužno aktiviranje članka 5. Sjevernoatlantskog ugovora, niti nastupanje stanja neposredne ugroženosti ili ratnog stanja u članicama Saveza.

Analizom podataka o mirnodopskim procedurama u članicama ustanovljeno je da mirnodopske procedure određenih članica traju dugo te mogu predstavljati smetnju pravodobnom reagiranju Saveza na iznenadne prijetnje. Budući da se radi o NATO snagama visoke spremnosti, potrebno je unaprijed donijeti odluku o odobravanju prelaska granice Republike Hrvatske, kako bi se omogućilo pravovremeno donošenje slijednih naredbi i zapovijedi i osiguralo raspoređivanje snaga.

Isto tako, potrebno je unaprijed donijeti odluku za prelazak granice dijela Oružanih snaga Republike Hrvatske deklariranih u VJTF radi njihova brzog angažiranja od strane nadležnih tijela i zapovjedništava NATO-a, za vrijeme dok su te snage u predviđenom statusu spremnosti za djelovanje.

Stoga predlažemo da se donese Odluka o prelasku granice Republike Hrvatske oružanih snaga država članica NATO-a i Oružanih snaga Republike Hrvatske angažiranih u okviru Združenih snaga visoke spremnosti iz sastava snaga za odgovor NATO-a te omogućiti brza reakcija Republike Hrvatske u situacijama iznenadne prijetnje po Savez.

Ovime bi Republika Hrvatska uskladila svoje postupke sa zahtjevima koje pred nju postavlja dogovoreni saveznički cilj postizanja sposobnosti adekvatnih za odgovor na nove sigurnosne izazove, konkretno unapređenja NATO snaga za brzi odgovor koje će u kratkom roku biti spremne odgovoriti na moguće prijetnje Savezu kao i nacionalnoj sigurnosti Republike Hrvatske.

IV. POTREBNA FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provedbu ove Odluke nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

V. PRIJEDLOG ODLUKE O PRELASKU GRANICE REPUBLIKE HRVATSKE ORUŽANIH SNAGA DRŽAVA ČLANICA NATO-a I ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE ANGAŽIRANIH U OKVIRU ZDRUŽENIH SNAGA VISOKE SPREMNOSTI IZ SASTAVA SNAGA ZA BRZI ODGOVOR NATO-a, S OBRAZLOŽENJEM

Na članka 54. stavka 2. Zakona o obrani (Narodne novine, br. 73/2013 i 75/2015), na prijedlog Vlade Republike Hrvatske i uz prethodnu suglasnost Predsjednice Republike Hrvatske, Hrvatski sabor na sjednici _____ donio je

O D L U K U

O PRELASKU GRANICE REPUBLIKE HRVATSKE ORUŽANIH SNAGA DRŽAVA ČLANICA NATO-a I ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE ANGAŽIRANIH U OKVIRU ZDRUŽENIH SNAGA VISOKE SPREMNOSTI IZ SASTAVA SNAGA ZA BRZI ODGOVOR NATO-a

I.

Odobrava se prelazak granice Republike Hrvatske dijelovima Zduženih snaga visoke spremnosti NATO-a radi njihova raspoređivanja na teritoriju Republike Hrvatske u situacijama predviđenima međunarodnim ugovorom.

II.

Odobrava se prelazak granice Republike Hrvatske i djelovanje dijelu Oružanih snaga Republike Hrvatske, deklariranih u Združene snage visoke spremnosti NATO-a, u skladu sa zahtjevom nadležnih zapovjedništava NATO-a.

III.

Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da odmah izvijesti Hrvatski sabor o provedbi točaka I. i II. ove Odluke.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik Hrvatskoga sabora
Josip Leko

Klasa:
Zagreb,

O B R A Z L O Ž E N J E

Točkom I. određuje se da Hrvatski sabor donosi odluku kojom se odobrava prelazak granice Republike Hrvatske dijelovima Združenih snaga visoke spremnosti NATO-a radi njihova raspoređivanja na teritoriju Republike Hrvatske u situacijama predviđenima međunarodnim ugovorom.

Točkom II. određuje se da Hrvatski sabor donosi odluku kojom se odobrava prelazak granice Republike Hrvatske i djelovanje dijelu Oružanih snaga Republike Hrvatske, deklariranih u Združene snage visoke spremnosti NATO-a, u skladu sa zahtjevom nadležnih zapovjedništava NATO-a.

Točkom III. obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da odmah izvijesti Hrvatski sabor o provedbi točaka I. i II. ove Odluke.

Točkom IV. određuje se stupanje na snagu Odluke Hrvatskoga sabora.